

POSTANOWIENIE

Dnia 30 lipca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie **M.O.**,
skazanego za czyn z art. 286 § 1 k.k. i in.
w Izbie Karnej, na posiedzeniu w dniu 30 lipca 2026 r.,
w przedmiocie rozważenia dopuszczalności wniosku o wznowienie postępowania
w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach
z dnia 10 grudnia 2020 r., II AKa 262/20,
zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej
z dnia 26 lutego 2020 r., III K 88/18,
na podstawie art. 545 § 3 k.p.k.,

p o s t a n o w i ł

**odmówić przyjęcia wniosku wobec jego oczywistej
bezzasadności.**

UZASADNIENIE

Skazany M.O., pismem z dnia 24 lutego 2024 r., wystąpił do Ministra Sprawiedliwości z prośbą o pomoc w jego sprawie. Pismo to zostało najpierw przekazane Sądowi Apelacyjnemu w Katowicach (k. 3 akt IV KO 127/24), a ostatecznie Sądowi Najwyższemu i potraktowane jako osobisty wniosek skazanego o wznowienie postępowania w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 10 grudnia 2020 r., II AKa 262/20, zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej z dnia 26 lutego 2020 r., III K 88/18.

Skazany wskazał, że w innej jego sprawie (zawisłej na czas złożenia wniosku przed Sądem Okręgowym w Bielsku-Białej o sygn. akt III K 156/20) przeprowadzono dowód z opinii biegłego z zakresu bankowości, rachunkowości i analizy rachunków. W ocenie skazanego ten dowód rzutuje na ustalenia faktyczne w sprawie, której wznowienia się domaga. Skazany załączył postanowienie z wcześniejszej sprawy wznowieniowej IV KO 151/21, kopię postanowień o dopuszczeniu dowodu z opinii biegłego w sprawie III K 156/20 oraz fragmenty opinii (s. 3, 12, 15-16, 25-26, 51-53).

Sprawa M.O. została przydzielona do rozpoznania SSN A.D. i zarejestrowana pod sygn. akt IV KO 127/24. Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 24 stycznia 2025 r., IV KO 127/24, odmówił przyjęcia wniosku skazanego wobec jego oczywistej bezzasadności.

Na skutek zażalenia skazanego od ww. postanowienia, Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 12 czerwca 2025 r., IV KZ 10/25, uchylił zaskarżone postanowienie z uwagi na bezwzględną przyczynę odwoławczą nienależytej obsady Sądu Najwyższego i sprawę z wniosku skazanego o wznowienie postępowania przekazał Sądowi Najwyższemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Należało odmówić przyjęcia osobistego wniosku skazanego o wznowienie wskazanego w nim postępowania z powodu jego oczywistej bezzasadności.

Stosownie do art. 545 § 3 k.p.k. osobisty wniosek strony o wznowienie postępowania podlega w sposób formalny wstępnej kontroli w zakresie jego treści. W wypadku stwierdzenia, że świadczy ona o jego oczywistej bezzasadności, sąd odmawia przyjęcia wniosku nie pochodzącego od profesjonalnego pełnomocnika. Oczywista bezzasadność wniosku powstaje w szczególności, gdy wniosek odwołuje się do okoliczności, które były już rozpoznawane w postępowaniu o wznowienie postępowania.

Tak właśnie jest w tej sprawie. Skazany kilkakrotnie zwracał się do Sądu Najwyższego inicjując postępowanie wznowieniowe i żaden z jego wniosków nie doprowadził do wzruszenia prawomocnego wyroku. Dotychczas Sąd Najwyższy dwukrotnie oddalił wniosek obrońcy skazanego postanowieniami: z dnia 22 lutego 2022 r., IV KO 151/21 oraz z dnia 20 września 2024 r., IV KO 18/24, zaś

postanowieniem z dnia 19 sierpnia 2022 r., IV KO 30/22, odmówił przyjęcia osobistego wniosku skazanego z uwagi na jego oczywistą bezzasadność. Każdy z tych wniosków koncentrował się na problematyce opinii biegłego i zeznań P.G.

W postępowaniu wznowieniowym Sąd Najwyższy bada istnienie ściśle określonych w przepisach Kodeksu postępowania karnego podstaw wznowieniowych, zawartych w art. 540 k.p.k., art. 540a k.p.k., art. 540b k.p.k. i art. 542 § 3 k.p.k. Pismo skazanego należy potraktować jako żądanie wznowienia postępowania z uwagi na „nowe fakty i dowody” (art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k.). Jednakże, aby można było wznowić postępowanie karne na podstawie „nowych faktów i dowodów”, ujawnić się musi dowód lub okoliczność nieznana sądowi orzekającemu w chwili wyrokowania, a jednocześnie w wysokim stopniu uprawdopodobniająca wadliwość wydanego orzeczenia i w takim samym stopniu wskazująca, że po wznowieniu postępowania zapadnie orzeczenie zasadniczo odmienne od orzeczenia poprzedniego (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dni: 26 kwietnia 2021 r., V KO 3/21; 22 grudnia 2021 r., V KZ 63/21). Tego typu warunków wniosek skazanego nie spełnia.

Po pierwsze, oczywista bezzasadność wniosku wynika z braku udowodnienia okoliczności, która ma stanowić jego podstawę. Co prawda do wniosku skazany dołączył kopię dwóch postanowień o dopuszczeniu dowodu z opinii biegłego, jednakże nie załączył całej treści kluczowej, w swojej ocenie, opinii, a jedynie jej fragmenty, kilka stron nie stanowiących spójnej całości oraz pełnej opinii (konkretnie strony: 3, 12, 15, 16, 25, 26, 51-53 opinii). Tymczasem to skazany (lub jego obrońca), w razie powoływania się na podstawę *de novis*, obarczony jest ciężarem uprawdopodobnienia zasadności wniosku o wznowienie postępowania, skoro wcześniej prawomocnym wyrokiem skazującym obalone zostało domniemanie niewinności (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 grudnia 2025 r., V KO 155/25). Przedkładając niepełną opinię biegłego, mającą stanowić „nowy dowód” w rozumieniu art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k., skazany nie zrealizował ciążącego na nim obowiązku.

Po drugie, obrońca skazanego domagał się już wznowienia postępowania z powołaniem na treść tej samej opinii, jak czyni to obecnie skazany (w aktach sprawy IV KO 18/24 znajdują się te same, wybrane strony opinii biegłego, które

skazany przesłał wraz z osobistym wnioskiem w niniejszej sprawie). Wniosek ten został oddalony postanowieniem w sprawie IV KO 18/24. Spełniona jest zatem przesłanka z art. 545 § 3 k.p.k., stanowiąca o możliwości odmowy przyjęcia wniosku w szczególności, gdy wniosek odwołuje się do okoliczności, które były już rozpoznawane w postępowaniu o wznowienie postępowania. Sąd Najwyższy w niniejszym składzie w całej rozciągłości podziela argumentację ze sprawy IV KO 18/24. Trafnie wskazano tam, że dla uwzględnienia wniosku konieczne jest wykazanie wpływu, jaki nowy dowód miałby mieć na prawomocne orzeczenie, powodując potrzebę jego wzruszenie. W tej sprawie skarżący nie wykazał skutecznie w jaki sposób powoływany we wniosku dowód podważa ustalenia faktyczne w sprawie i jak wpływa on na zakres jego odpowiedzialności karnej. Sąd Najwyższy w sprawie IV KO 18/24 słusznie zauważył, że w postępowaniu o sygn. akt III K 156/20 przeprowadzono więcej niż jedną ekspertyzę z zakresu rachunkowości. Na tę okoliczność wskazał sam skarżący, w tym załączając do aktualnego wniosku dwa odrębne postanowienia o przeprowadzeniu dowodu z takich opinii. Ostatecznie powołuje się jednak tylko na jedną z nich. Co więcej, ma rację Sąd Najwyższy w sprawie IV KO 18/24, że materiał dowodowy w sprawie M.O. opierał się nie tylko na analizie kryminalistycznej rachunków bankowych, ale także zeznaniach szeregu świadków, wyjaśnieniach oskarżonego, licznych dokumentach finansowych (zob. uzasadnienie wyroku Sądu I instancji, k. 3294-3336). Dowody te zakwestionowano w treści apelacji, a do ich wartości Sąd odwoławczy ustosunkował się szeroko w uzasadnieniu swojego wyroku (k. 3387-3403). Na marginesie wskazać należy, że w postępowaniu, którego wznowienia domaga się skarżący, nie dopuszczono opinii biegłego z zakresu rachunkowości, uznając, że do dokonania prostych wyliczeń matematycznych nie jest konieczna opinia specjalisty (rozważania w punkcie 3.10. uzasadnienia wyroku Sądu odwoławczego).

W świetle powyższych argumentów należało uznać osobisty wniosek skarżącego za oczywiście bezzasadny w rozumieniu art. 545 § 3 k.p.k. i w rezultacie odmówić przyjęcia go do rozpoznania.

Sąd Najwyższy dostrzega, że w postanowieniu wydanym w sprawie IV KZ 10/25 z dnia 2 czerwca 2025 r., którym uchylono postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2025 r. (IV KO 127/24) i przekazano sprawę Sądowi

Najwyższemu do ponownego rozpoznania (co nastąpiło ze względu na nienależytą obsadę Sądu Najwyższego orzekającego w sprawie IV KO 127/24) znalazło się zalecenie rozważenia wyznaczenia skazanemu obrońcy z urzędu w celu sporządzenia wniosku o wznowienie postępowania a to wobec „okoliczności mających wynikać z uzyskanej przez niego ekspertyzy”. Jednak, wobec treści postanowienia wydanego w sprawie IV KO 18/24, którym nie uwzględniono wniosku o wznowienie postępowania karnego wniesionego przez obrońcę wyznaczonego z urzędu i odwołującego się do wskazanej ekspertyzy, zalecenie Sądu Najwyższego poczynione w sprawie IV KZ 10/25 należy uznać za nieaktualne.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej postanowienia.

[WB]

[a.ł]